

szempontjaival mégis jelentős hézagpótló próbálkozás. A kalauz szerkesztője, Szabolcsi Bence s a tizenhét munkás-karnagyképzős növendék értékes munkát végzett a kötet összeállításával. Kívánjuk és reméljük, hogy ezt a hézagpótló zenepolitikai és zenenevelői munkálkodást kiegészítések, újabb kötetek megírásával folytassák tovább.

KIRALY JÓZSEF

LOPE DE VEGA: A KERTÉSZ KUTYÁJA. (Athenaeum N. V.)

A szerző, akinek élete határait az 1562-es és 1635-ös évszámok jelzik, a spanyol drámairodalom igazi megalapítója. Termékeny író, drámái meghaladják a 2000-et. Műveinek fő problémája az, hogy milyennek az emberi lélek és jellem megnyilvánulásai a hűbéri társadalomban. E műve is világosan kimutat ható társadalmi viszonyokat tükröz, melyben Belflor grófnője, Diana és irnokának, Teodoronak szerelmét mutatja be. A cselekmény a XVI. századbeli Nápolyban történik. A grófnő szereti irnokát, de fél átlépni a társadalmi rangkülönbség korlátait. Érti, hogy „a szerelemnek szív nem állhat ellen”, de ő szívében hordja cimerét. A grófnő mégis tudára adja Teodorinak vonzalmát, amire az indítja hogy megtudja annak szerelmi viszonyát Marcelával, a szol-

gálóval. Diana visszaél hatalmával, a szerelmesekre parancsol, hogy ne menjenek találkozni. Ilyen eszközök mellett egyenlőtlen a szerelmi viadal, Teodoro amint megtudja a grófnő hajlamát, kiadja az útját Marcelának. Láthatjuk, hogy a szerelem a feudalizmusban kapaszkodó létra fölfelé, de ugyanakkor áldozatul esik a hűséges szerelem is. Teodoro tettét csak az mentheti, hogy nem csupán a nagyravagyás fűti, de igazi mélységes szenvedély is. A komédiának nem gazdag a cselekménye, de a szerelmi bonyodalom mozgásban tartja. A szereplők lélektanuk, határozott jellemük van, s a cselekmény pontos lélektani rajz keretében bontakozik ki. A grófnő kegyetlen szenvedélyében, ha bizonyos Teodoro szerelmében, de esdekel, ha irnoka megelégedi a játékkal. A problémát Tristán, a ravasz szolga oldja meg, aki elhitheti, egy dúsgazdag gróffal, hogy Teodoro az ő elvesztett fia, s így nincs tovább házassági akadály. A feudális társadalom hálójában vergődő lelkeken csak külső hatalom, nem a saját erejük segíthet. A lélektani rajz pontossága mellett a pergő, szellemes nyelv adja meg e komédia szépségét s maradandó értékét. Gáspár Endre átdolgozása nagyszerű élvezet az olvasónak

KATONA IMRE

IRODALMI TÁJÉKOZTATÓ

KOROLENKÓ: AZ ÍTELET NAPJA.

Vladimir Korolenko a századfordulón élt orosz novellairó. A magyar olvasóközönség keveset tud róla, munkáit alig ismeri. Most megjelent novelláskötetét főleg azoknak ajánlhatjuk, akik sokat olvastak már, jól, rosszat vegyesen, ezért óvatossákká váltak, sőt kishitűekké. Megtanulták, hogy a világirodalom nem gazdag erdő, csak óriási kiterjedésű kusza bozót, miből helyenként, szinte érthetetlen erővel csodálatos törzsek emelkednek a magasba. Ez a tapasztalat könnyen arra a helytelen következtetésre indít, hogy csak néhány könyvet érdemes olvasni, néhány írótól. Korolenko újabb tapasztalatot ad, mégis csak hasznos szétnézni a bozótban, alaposabban átvizsgálni a kusza folyondárok, szürke árnyékba boruló bokrok és kőrök rengetegét. Igaz, hogy Korolenko felfedezését ma nem egyéni buzgalomnak köszönhetjük, hanem felszabadult könyvkiadásunk irányítóinak.

Korolenko Szibériáról ír, a Ljena partjáról, szerelemről, orosz parasztkorról, cári tisztviselőkről és az ördögről. Úgy ismeri az embereket, mint Swift s mégis úgy bízik bennük, mint Gorkij. Értük volt forradalmár s értük vállalta a szibériai száműzetés szenvedéseit. Realista író és humanista. Könyörtelen valóságossággal ábrázolja korá társadalmát, gyűlöli a gonoszok rosszságát és sajnálkozik a jók gyengeségén. Ezen túl azonban bízik a jövőben rendíthetetlen optimista hittel, ahogyan csak egy orosz forradalmár bízhatott, aki ilyen könyvet tudott írni száműzetése nehéz esztendeiben.

Szólósy Klára fordítása hű és művészi.

(Révai N. V. kiadása.)

FORGÁCS ISTVAN

MEGNYERJÜK AZ ÉLET CSATÁJÁT.

Beszámolóinkban nem hagyhatjuk ki